

## Зоҳидхон Қодиров Отахон ўғли



15:20 / 17.01.2018 6379

“Зиёрат” рукнидаги туркум суҳбатларнинг навбатдаги сонида Зоҳидхон Қодиров отахон ўғлининг уйларига ташриф буюрдик.

Image not found or type unknown

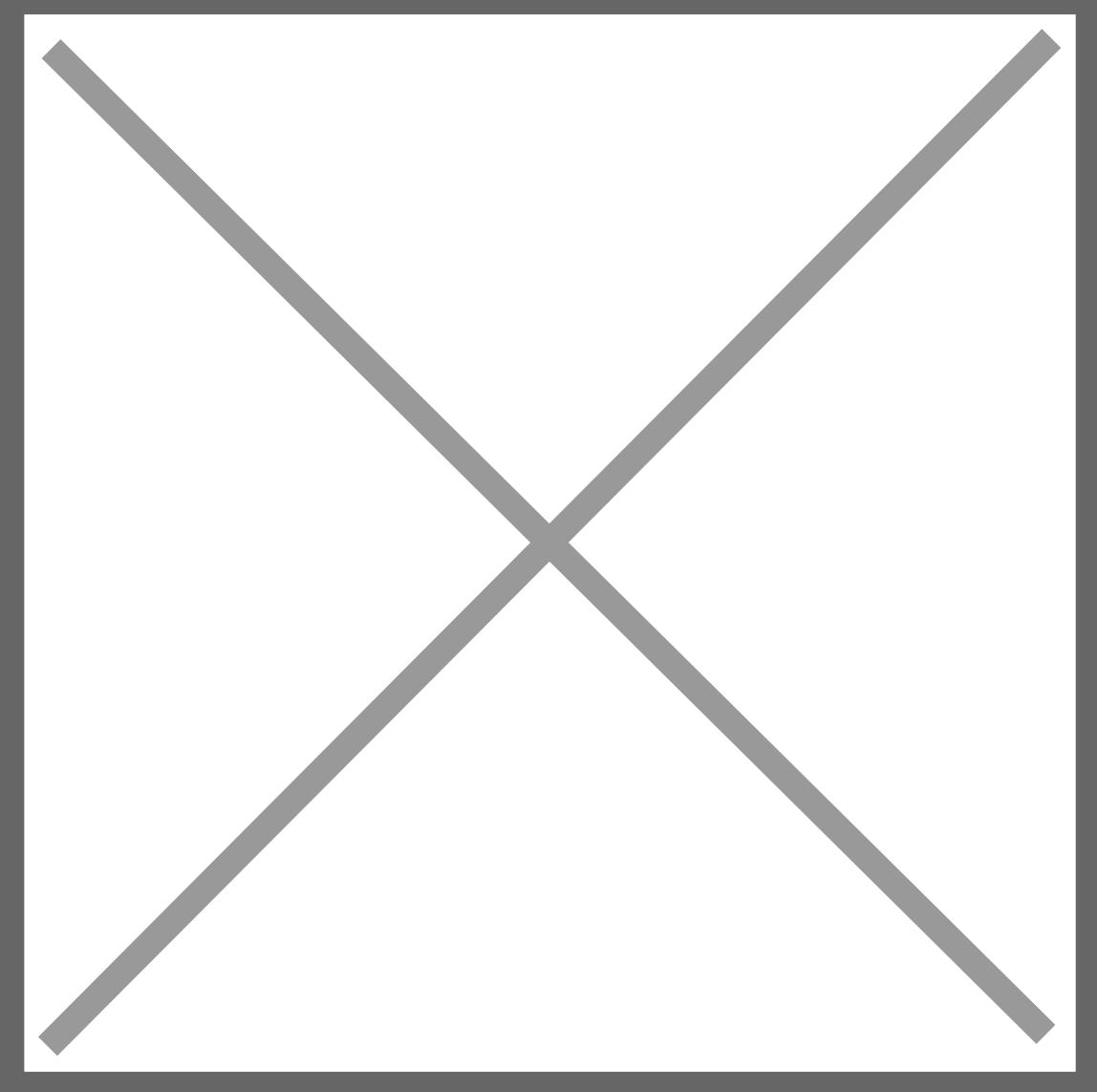
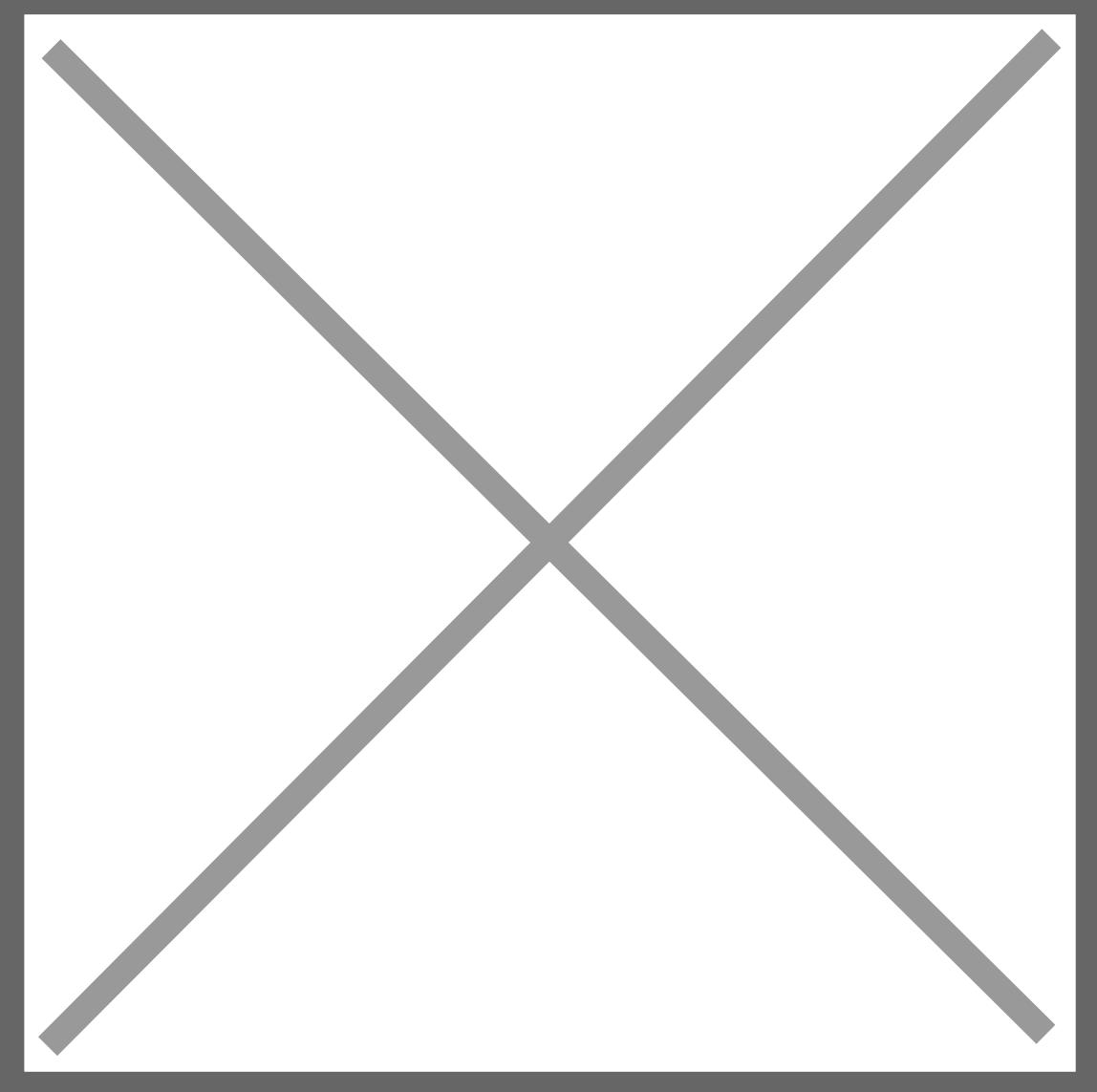
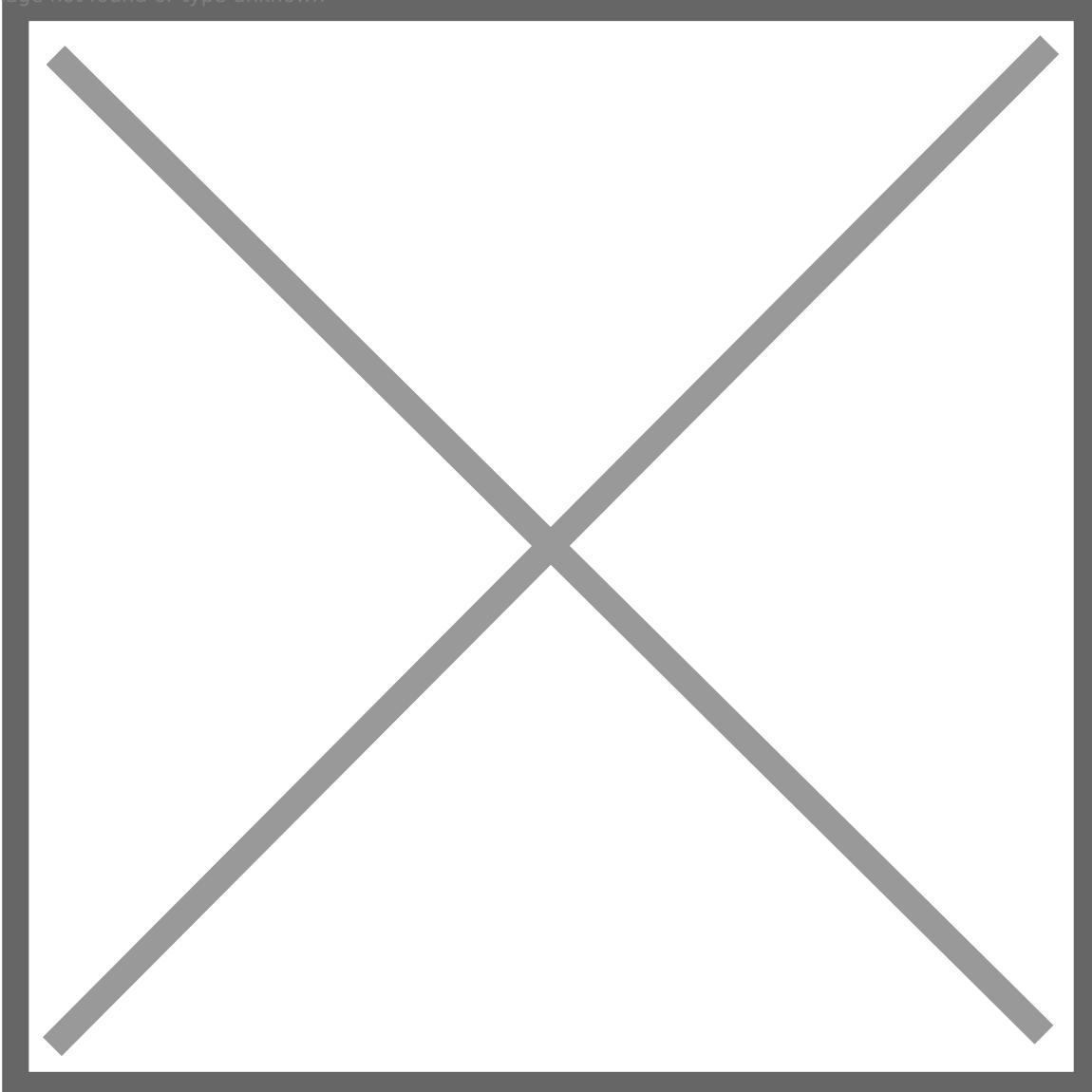


Image not found or type unknown





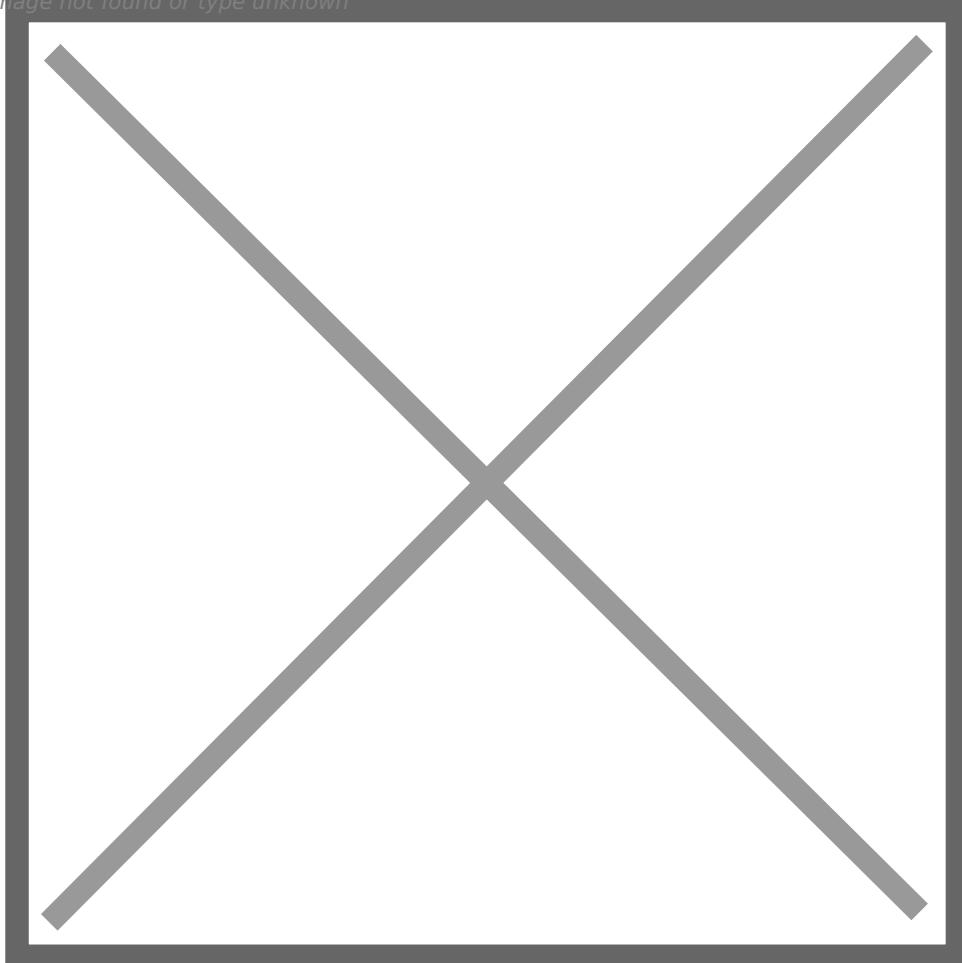
## **Зоҳидхон Қодиров Отахон ўғли**

### **ТАҚДИМ**

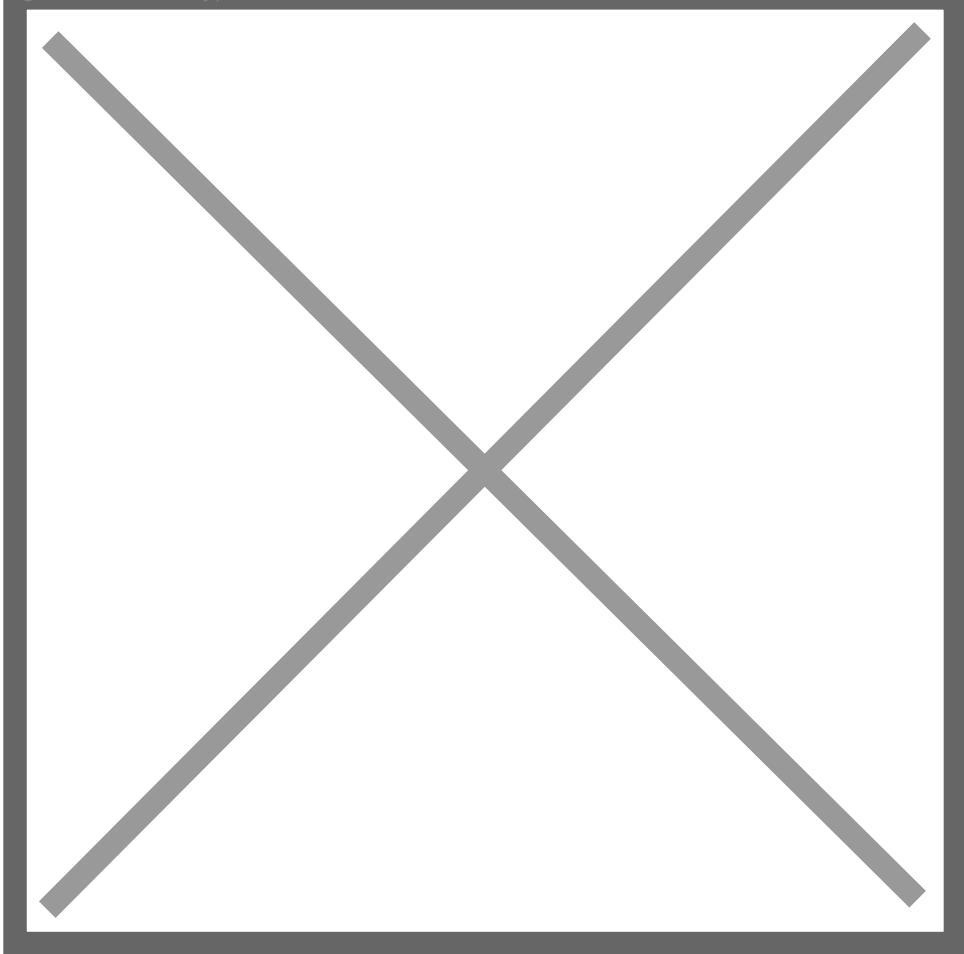
Зоҳидхон Қодиров Отахон ўғли 1951 йил 28 декабрда Чимкент вилоятининг Сайрам қишлоғида туғилган. 1967 йили ўрта мактабни тугатиб, 1973 йили Бухородаги Мир Араб мадрасасини, 1979 йили Имом Бухорий номидаги Тошкент Ислом маъҳадини, 1982 йили эса Ливиядаги Ислом даъвати факультетини имтиёзли диплом билан тамомлаган. Шундан кейин 1982-1990 йилларда Ислом маъҳадида устоз, мудир ноиби (проректор), мудир (ректор) вазифаларида ишлади. 1990-1993 йиллари Тошкентдаги Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси раиси, муфтий шайх Муҳаммад Содик Муҳаммад Юсуфнинг таълим ва

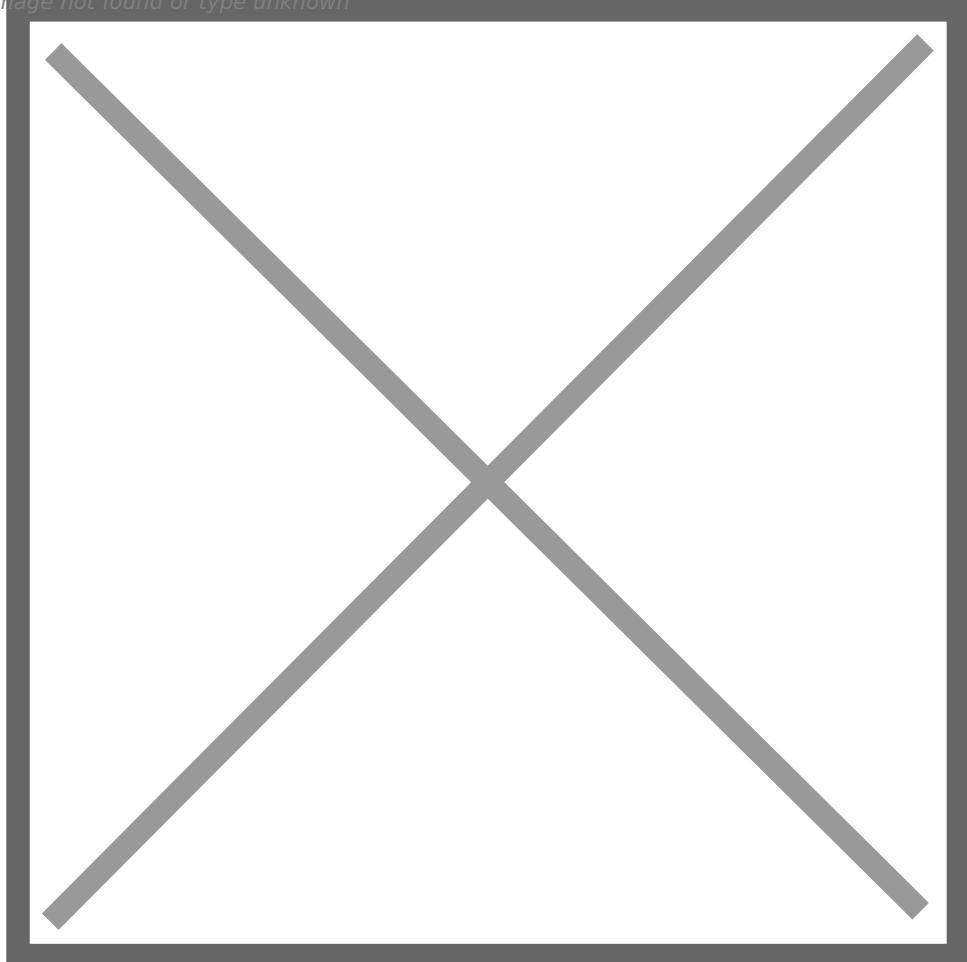
халқаро алоқалар бўйича ноиби бўлиб хизмат қилди. 1993-1994 йиллари яна Ислом маъҳади мудири (ректори), 1995-1996 йиллари Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитада халқаро бўлим бошлиғи, 1996-2002 йилларда Ўзбекистон - Саудия Арабистони қўшма корхонаси бўлмиш “Дорус-салом” ширкати директори бўлди. 2002 йилдан буён Қувайт давлатининг Ўзбекистон Республикаси элчихонасида таржимон ва консуллик вазифаларида ишлаб келяпти. Бир неча илмий-маърифий китоблар муаллифи.

*Image not found or type unknown*



*Image not found or type unknown*





Зоҳидхон Қодиров ҳозирда қўшни Қозоғистонга қарашли Чимкент (Жанубий Қозоғистон) вилоятининг Сайрам қишлоғида туғилиб, вояга етган. Бошланғич диний таълимни Иброҳим ота маҳалласида яшаган бобоси Сиддиқхон домладан олган. Бу маҳалла машҳур тасаввуф шоири Аҳмад Яссавийнинг отаси Иброҳим эшон ва бобоси Маҳмудхон ота шу ерда дафн этилгани учун шу ном билан аталган, Яссавийнинг онаси Қорасоч ойимнинг қабри эса Сайрам марказидаги жомеъ масжиди яқинида.

Сиддиқхон домла замонасининг олим ва фозил кишиларидан бўлиб, собиқ шўро тузумининг таъқиқ-тазиикларига қарамай, қариндошлар ва маҳалла болаларига диний таълим берар, уларнинг Қуръон саводини чиқаргач, араб тили сарфу нахвидан “Шифоҳия” ва фикҳ илмидан “Фикҳи Кайдоний”ни ўқитар эди. Қишлоқ ҳокимияти томонидан ҳар сафарги огоҳлантиришлар ва жарима солишлардан кейин ҳам домла бола ўқитишни янгидан бошлаб юборар эди. Сиддиқхон домланинг асл касби дурадгорлик бўлгани учун қўлида таҳсил олаётган болаларга диний таълимдан ташқари ҳунарини ҳам ўргатиб борарди. Ҳозирда унда ўқиган кўплаб кишилар устозларидан ҳунар ҳам ўргангандарини фахрланиб гапириб юришади. Домланинг завжалари Биби Оиша ҳам саводхон аёл

бўлганлари учун Зоҳидхонга туркий китоблардан, хусусан Сўфи Оллоҳёр асарларидан сабоқ берарди.

Зоҳидхон Қуръон саводини чиқаргач, беш ёшидаёқ акасига эргашиб мактабга чиқиб кетади. Закийлиги, иқтидорини кўрган муаллимлар истисно тарзида уни мактабга қабул қилишади. Раҳматли волидасининг кейинчалик сўзлаб беришига қараганда, мактабда муаллимлик қиладиган қўшнилари Тожихон ака қор қалин ёқсан пайтларда кичкина Зоҳидхонни мактабга кўтариб олиб кетар экан.

Бобоси Сиддиқхон домла илмни ва илм аҳлини ниҳоятда севгани учун набирасининг ҳам олим бўлишини орзу қиласарди. Домла Тошкентга келиб, диний идора раҳбарларини зиёрат қиласар, гоҳо уларни ўз уйига қимизхўрликка чорлаш баҳонасида илм мажлислари ташкил қиласарди. Унинг энг олий орзуси набирасини Иттифоқдаги ягона Бухоронинг Мир Араб мадрасасида ўқитиш эди. Аммо Зоҳидхон мактабни эрта битиргани учун мадрасага ёши етмай қолди. Диний идора раиси муфтий Зиёуддинхон қори Эшон Бобохон шунда Сиддиқхон домлага яхши маслаҳат берди: “Набирангиз ёши етгунича Тошкент домлаларидан сабоқ олиб турсин, кейин яна ўйлаб кўрамиз”. Шу тариқа Зоҳидхон Тошкентдаги қариндошлариникида яшаб, устозлардан илм олишни бошлаб юборди.

Зоҳидхон Қодировнинг ўзи шундай ҳикоя қиласди: “Тошкентнинг Бешёғочида яшайдиган асли марғилонлик Муҳаммадамин домладан “Кофия”дан, Самарқанд дарвозада турадиган Сирожиддин домладан (Лазгин домла) сарф илмидан сабоқ ола бошладим. Қорасаройда яшайдиган Убайдуллоҳ қори акадан эса Қуръон қироатидан дарс олардим. Шунингдек, қозоғистонлик Зокирхон эшон бобонинг ўғли Убайдуллоҳ билан бирга Себзорда истиқомат қиласадиган Алихонтўра Соғуний наҳв илмидан бизга сабоқ берардилар. Бухоро мадрасасига ўқишга киргунга қадар номлари тилга олинган устозлардан илм таҳсили қилиб турдим (Барчаларини Аллоҳ Ўз раҳмати билан ўраб-чулғаб олсин)”.

Ниҳоят 1968 йили Зоҳидхон Мир Араб мадрасасига ўқишга қабул қилинди. У мадрасада тиришқоқлик билан, бошқалардан анча ўзиб таҳсил олди. Бунда унга Тошкентдаги устозлардан олган билимлари кўп асқотди. Бухорода ўқиб юрганида дўстлашган, бир хонада яшаган ҳамфирк тенгдошлари кейинчалик дин хизматига камарбаста, фидойи олимлар бўлиб етишишди. Ниҳоятда камтар, ўта хушмуомала инсон бўлмиш тоҷикистонлик Муроджон Собитов билан шунақанги яқинлашиб кетишидик, ёши анча улуғлигига қарамай Зоҳидхон армия хизматида

бўлганида Қарағанда вилоятидаги ҳарбий қисмга икки марта уни кўргани борган эди. У кўп йиллар Қўрғонтепа шаҳрининг бош имом-хатиби бўлиб ишлади (Аллоҳ раҳмат қилсин). Зоҳидхоннинг яна бир ҳужрадоши туркманистонлик Насруллоҳ Ибодуллоев кейинчалик Мисрдаги ал-Азҳар дорулфунунини битириб, Туркманистон мусулмонлари идорасига раҳбарлик қилди: аввал қози, кейин муфтий сифатида хизмат қилди. Ҳозирда Туркманистон ҳукумати қошида диний маслаҳатчи бўлиб ишляпти.

1975 йили армия хизматидан бўшаб келган Зоҳидхон Тошкентдаги Ислом маъҳадига ўқишга киришга муваффақ бўлди. Ўша ерда таҳсил олаётганида юқори курс талабаларидан яхши ўқиётганлар чет элга ўқишга юбориладиган бўлди ва у Ливия Араб жумҳуриятидаги “Ислом даъвати” куллиясига (факультетига) ўқишга кирди. Ливиядаги таҳсили ҳақида Зоҳидхон Қодиров шундай ҳикоя қиласиди: “1979 йили Ливиянинг Тароблус шаҳрига ўқишга борганимда у ерда шайх Муҳаммад Содик ушбу факультетнинг юқори курсида ўқиётган эканлар. Менга у киши билан икки йил бирга таҳсил олиш насиб этди. Шайх билан ўқиб юрган кезларимизда ўша пайтда Тошкент Ислом институти ректори бўлиб ишлаб турган Шамсуддин Бобохонов (муфтий Зиёуддинхон қорининг тўнғич ўғиллари) Ливияга бориб қолдилар. Шайх Муҳаммад Содикнинг Ливия Исломга даъват қилиш жамияти раҳбарлари билан муносабатлари яхши бўлгани учун Шамсуддинхон акани жамият раҳбарлари билан учрашишини ташкил қилдилар ва сафар охиригача у кишига ҳамроҳлик қилиб юрдилар. Шамсуддинхон ака палов қилишга ишқибоз, пазанда киши эдилар. Ўз одатларига кўра Ливияда юрган танишларига ош дамлаб, уйларида меҳмон қиладиган бўлдилар. Шайх Муҳаммад Содикни ва мени ҳам таклиф қилдилар. Ўша кунги суҳбатда Шамсуддинхон ака икковимизга ўқишини битирибоқ Тошкентга бориб, албатта Ислом институтида дарс беришимиз кераклигини таъкидладилар. Ана шу таклифга кўра ўқишини битирганимиздан сўнг икковимиз ҳам бир-икки йил фарқ билан маъҳадда дарс беришни бошладик”. Ҳақиқатан, 1982 йили Ливиядан қайтган Зоҳидхонни Шамсуддин Бобохонов ўзи диний бошқарма раиси муфтий Зиёуддинхон Эшон Бобохон ҳузурларига бошлаб кириб, Ислом маъҳадига устоз қилиб тайинлаш ҳақида фармон чиқартирган эди. У маъҳадда фидойилик кўрсатиб хизмат қилди ва 1987 йили мудир ўринбосари (проректор), 1989 йили эса мудири (ректори) вазифаларига тайинланди. Зоҳидхон Қодиров ана шу йиллари маъҳадда дарс савиясини яхшилаш, диний фанлар салмоғини кўпайтириш, маъҳаднинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда катта ишлар қилди.

1989 йили шайх Муҳаммад Содик Муҳаммад Юсуф Ўрта Осиё ва Қозоғистон мусулмонлари диний бошқармаси раиси, муфтий этиб сайланганидан кейин кўп ўтмай Зоҳидхон Қодиров идорага ишга таклиф қилинди. У муфтийнинг таълим ва халқаро алоқалар бўйича ноibi этиб тайинланди. Иккови сафдошнинг диний идорадаги ўта мураккаб бир даврда, диний ихтилофлар ва муросасизликлар авжга минган замонларда кечди. Аммо улар буларга қарамай, мусулмонлар манфаатини ҳимоя қилиш, турли ихтилоф ва келишмовчиликларга барҳам бериш, мусулмонларнинг билими ва маърифатини ошириш йўлида асрларга татигулик ишларни амалга оширишди. Илк марта оммавий ҳаж ва умра зиёрати йўлга қўйилди, кўплаб янги масжидлар ва мадрасалар очилди, диний адабиётлар чоп қилина бошлади, бошқа давлатларнинг диндошлари билан халқаро алоқалар йўлга қўйилди.

1993 йили шайх Муҳаммад Содик Муҳаммад Юсуф маълум сабабларга кўра хорижга ҳижрат қилганларидан сўнг Зоҳидхон Қодиров яна Тошкент Ислом маъҳадига ректор қилиб ўtkazildi. 1995 йили у Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитада халқаро бўлим мудири вазифасида иш бошлади. 1996-2002 йиллар мобайнида у Ўзбекистон - Саудия Арабистон қўшма корхонаси бўлмиш “Дорус-салом” ширкати директори этиб тайинланди. Зоҳидхон Қодиров 2002 йилдан бошлаб ўн беш йил мобайнида Қувайт давлатининг Ўзбекистон Республикасидаги элчихонасида таржимон ва консуллик ишлари вазифасида хизмат қилиб келяпти.

Зоҳидхон Қодиров мусулмонларнинг диний маърифатини оширишга хизмат қиласиган бир неча китоблар муаллифидир. Унинг қаламига мансуб “Пайғамбарлар қиссаси”, “Имом Аъзам - Абу Ҳанифа” китоблари мамлакатимиз нашриётларида чоп қилиниб, ўқувчиларга манзур бўлди. Бундан ташқари, у араб олими Муҳаммад Маҳмуд ас-Саввоғнинг “Пайғамбаримизнинг жуфти ҳалоллари” китобини ўзбек тилига ўгириб, Пайғамбар алайҳиссаломнинг сийратларини ўрганишга ўз ҳиссасини қўшган.

Зоҳидхон Қодировнинг тўрт фарзанди ҳам ота изидан бориб, дин олимлари, Куръон муҳиблари бўлиб етишишди. Унинг ўғиллари Муҳаммад Башир ва Муҳаммад Зокир, қизлари Мухлисаҳон ва Муслимаҳонлар Мисрнинг ал-Азҳар жомеъасини битиришган, Куръон ҳофизлари ва қорилари бўлишган.

Мовароуннаҳрнинг улуғ олими Абдуллоҳ ибн Муборакдан: "Инсонлар кимлар?" деб сўрашганда: "Уламолар" деб жавоб қилган эканлар. "Подшоҳлар кимлар?" дейишганида эса, "Зоҳидлар" деган эканлар. Қаҳрамонимиз ўз исмига муносиб равишда дунё ҳашаматларига ва фитналарига этак силккан ҳолда, зоҳидона умргузаронлик қиляпти. Дин олими сифатида эса улуғ хизматлари билан ўзининг чин инсонлигини намойиш этяпти. Мўмин киши учун бундан ҳам ортиқ саодат борми?

**Аҳмад МУҲАММАД**